

Розділ I

Лайонін почула важкі кроки Люсі на кам'яних сходах і щільніше загорнулася в товсту ковдру. За вікном старого донжона¹ свистів січневий вітер, під дерев'яні віконниці пробивалися струмені холодного повітря, однак ліжко було теплим, і вона збиралася якнайдовше залишатися в ньому.

— Леді Лайонін, — Люсі розсунула завіси на ліжку.

Зараз вона була вже старою і надто товстою жінкою. Однак вона доглядала Лайонін від самого народження і була для неї майже як мати.

— Ваша мати просять вас одягнути золотаву туніку, зелене сюрко² і мантию, — сказала вона.

Лайонін, яка дуже неохоче повернулася до світла, тепер зацікавлено дивилася на Люсі.

— Зелене сюрко і мантию?

— Маємо гостя, важливого гостя, і ви повинні вдягнути найкращий одяг для його зустрічі.

Лайонін відкинула ковдру і поставила маленьку ніжку на дубову підлогу, вкриту циновкою. Віконниці взимку були щільно зачинені від холоду, і єдине світло надходило від невеличкого коминка та сальної свічки на високій залізній підставці біля ліжка. М'яке сяйво підкреслювало округлі вигини її стрункого молодого тіла. Люсі допомогла панночці вдягнути тонку лляну сорочку, а потім вовняну туніку,

¹ Головна і найкраще укріплена вежа замку. (Тут і далі прим. перекл.)

² У XII столітті довгий просторий плащ.

яка вигідно підкреслювала її фігуру. Сюрко без рукавів нічого не приховувало.

— Знаєш цього гостя? Він друг мого батька?

— О ні, міледі. — Люсі застєбнула вузький шкіряний ремінець на тонкій талії Лайонін. — Це граф, людина, з якою ваш батько ніколи не зустрівся, і він молодий чоловік.

Лайонін зупинилася й уважно подивилася на служницю.

— Він гарний? Він гарний молодий граф, вродливий і їздить на білому коні? — Лайонін піддражнювала стару жінку.

— Скоро самі побачите. А тепер візьміть гребінець, щоб я могла розчесати ваше скуйовджене волосся.

Лайонін послушалася, а потім попросила:

— Розкажи мені більше про нього. Якого кольору його очі? Волосся?

— Чорні. Такі чорні, як очі диявола.

Обидві жінки звели очі й побачили Грессі та Меґ, що входили до маленької кімнати з купою чистої білизни для ліжка.

Грессі, старша дівчина, сказала:

— Приїхав граф, і не просто один з графів короля, а сам великий Чорний Лев.

— І він справді чорний, — додала Меґ.

— Його очі і волосся чорні, як у сатани. Навіть його кінь весь чорний.

Лайонін з жахом дивилася на них. Вона чула історії про Чорного Лева ще з дитинства — історії про його силу і хоробрість. Але кожна була затьмарена відчуттям зла, того, що, можливо, його силу було отримано недобрим шляхом.

— Ти впевнена, що це Чорний Лев, а не хтось інший? — спокійно уточнила дівчина.

— Жоден інший чоловік не міг би мати такий вигляд. Присягаюся, у мене мурашки по шкірі від одного лише наближення до нього. — Грессі подивилася на свою господиню дуже уважно.

Люсі зробила крок вперед:

— Припини дурну балаканину! Ти налякаєш бідолашну дівчину. А тепер берися до роботи. Я мушу спуститися вниз, до пані Меліти. — Вона востаннє розчесала волосся Лайонін і закріпила на ньому прозоре коло з шовку з тонким золотим обідком. — Отож заспокойтеся і не метушіться. — Люсі зупинилася біля дверей, застережливо тицьнувши пальцем у бік Меґ і Грессі: — І більше жодних пліток! Якщо чорне волосся робить нас частиною диявола, багато хто з нас боявся б Судного дня.

Вона шморгнула носом і поплескала по сивому волоссю, що виднілося на скроні між барбеткою — шматком тканини, що повністю приховував її шию та підборіддя, і наміткою, що спускалася до плечей. Люсі уявляла собі, що її пасма, як в юності, все ще чорні, як смола.

Коли двері зачинилися, Лайонін опустила на кам'яне підвіконня.

— Розкажіть мені про нього, — прошепотіла вона.

— Він кремезний чоловік...

— Сильний... — перебила її Меґ, але потім, побачивши заспокійливий погляд Грессі, слухняно перейшла на інший бік ліжка, щоб підхопити простирадло, яке зсувалося додолу.

— Так, — продовжила Грессі, озираючись на Лайонін і відчуваючи впевненість у її увазі. Колись Лайонін стане господинею замку, але поки що існувала одна сфера, у якій Грессі перевершувала її, і це було знання чоловіків. — Він Чорний Лев, названий так за свою диявольську чорноту і лютість лева. Кажуть, що на турнірі він може скинути з коня двадцять чоловіків і що в Уельсі під час тамтешніх воєн він міг навпіл одним ударом розрубати людину або її коня.

Лайонін відчула, що зблідла, і це спонукало Грессі докладніше зупинитися на плітках.

— Кажуть, що його перша дружина намагалася накласти на себе руки, щоб позбутися його.

Лайонін затамувала подих і мимоволі перехрестилася. Самогубство було смертним гріхом.

— І ще його супроводжують семеро чоловіків — семеро дияволів... — вставила Меґ, надто схвильована, щоб боятися Грессі.

— Так, — підхопила Грессі голосом змовниці. — Він подорожує разом із сімома чоловіками, здоровезними чоловіками, усі вони чорняві, але жоден з них не такий чорний, як цей Лев на своєму чорному коні.

— Він приїхав сюди, і я маю зустрітись з ним? — Лайонін не могла приховати страху в голосі.

— Так. Ваші батьки зараз з ним внизу. Ніхто не відмовляє Чорному Леву в проханні, навіть у найдрібнішому. — Грессі випросталася. — Ходімо, Меґ, ми повинні підготувати кімнату для лицаря Диявола.

Вона вийшла з кімнати, а Меґ з широко розплющеними очима попрямувала за нею з брудною білизною. Грессі була дуже задоволена тим, що привернула до себе увагу, бо вважала обох співрозмовниць ще дівчатками, хоча жодна з них не була молодшою за неї більше, ніж на два роки.

За важкими дверима пролунав голос Меґ:

— Це правда, Грессі, що цей чоловік є породженням диявола?

Меґ притулилася до вологої кам'яної стіни. Обличчя Грессі було тьмяним у темному коридорі. Дівчина відчула, як її серце калатає від моторошного жаху. Наречена Диявола! Це була жахлива думка.

Леді Меліта, мати Лайонін, теж чула історії про Чорного Лева.

Вона ретельно одягалася, лаючи себе за те, що її пальці тремтять. Їй не хотілося, щоб він приїжджав. Останнім часом було вже й так надто багато неспокою, а тепер ще й цей вимогливий граф, про якого треба дбати! Вона застєгнула пояс без прикрас навколо об'ємної накидки, так не схожої

на накидку її дочки, спустила її на пояс, повністю приховавши його. На плечі накинула темно-зелену мантію з двома вигадливо кованими золотими пряжками, з'єднаними через ключицю коротким ланцюжком.

— А як же сер Томпкін, що приїде завтра, і як розпорядитися з обслугою... — Вона припинила своє бурмотіння і розсміялася. — Я стаю надто схожою на Вільяма, боюся подій ще до того, як вони відбудуться, — подумала вона. — Він чоловік, от і все. Ми запропонуємо йому те, що маємо, і він має бути задоволений.

Вона поправила довгу лляну намітку, що закривала потилицю та волосся і спадала на плечі. Леді Меліта пишалася тим, що в неї все ще гарна шия, і не носила барбетку, яка б її прикривала. Розправивши плечі, вона спустилася вниз, щоб привітати гостя.

Вільям, батько Лайонін, був у захваті від графа Мальвуазену. Розповіді, які він чув про цю людину, також були перебільшеними, але це вже був чоловічий погляд на речі. Він подивився на праву руку Ранульфа, на м'язи, чітко окреслені під ідеально підігнаною кольчугою. Казали, що Чорний Лев може, несучись на повному скаку на своєму чорному коні, розрубати навпіл чотиридюймовий дубовий стовп. Вільям сподівався, що йому вдасться переконати графа продемонструвати цей неймовірний подвиг. Барон не міг відірвати погляду від посрібленої кольчуги графа. Він подумав з гіркою іронією, як важко йому забезпечити кожного з дванадцяти своїх лицарів бодай посереднього ґатунку кольчугами, а тут цей чоловік одягнув довгу кольчугу-гауберк¹, наче зібрався на турнір. Навіть його воїни були розкішно одягнені в кольчуги, пофарбовані у кольори Мальвуазену — зелений або чорний.

¹ Один із різновидів лицарських обладунків, який мав вигляд довгої кольчуги, практично до колін, з капюшоном і рукавицями.

— Ось і моя дружина, леді Меліта. Це Ранульф де Ворбрук, третій граф Мальвуазен.

Ранульф злегка звів брови, здивований представленням Вільяма:

— Це велика честь для мене, міледі. Я сподіваюся, що моя непрохана присутність не завдасть вам надто багато клопоту.

Він вклонився їй. Вільям часто звинувачував Меліту в тому, що вона робить поспішні висновки, і тому вона перестала охоче ділитися з ним своїми думками, часто чекаючи тижнями чи місяцями, поки він дійде тих самих висновків, яких вона дійшла за мить. От і зараз швидке судження не підвело її — вона миттєво зрозуміла, що за людина цей Ранульф де Ворбрук.

— Ми раді вітати вас, сер, і для нас це велика честь... ні... ми задоволені вашою присутністю тут, і всі подбаємо про ваш комфорт. — У середині промови її тон змінився від офіційного до приязно-щирого, бо їй сподобався цей молодий чоловік.

Ранульф був вражений її теплотою. Зазвичай матері доньок були ласі до його грошей і титулу або ж сторонилися його через його репутацію. Він не відчував ні того, ні іншого в цій елегантній маленькій жінці.

— Сядьте зі мною біля вогнища й поділіться зі мною якимись новинами. Тут, у Лоранкурі, ми так рідко приймаємо відвідувачів. — Вона простягла руку, і Ранульф взяв її і підвів до двох стільців біля палахкотливого вогнища.

— Однак я так зрозумів, що останнім часом у вас було багато відвідувачів, — мовив Ранульф.

Вона махнула вільною рукою:

— Вони приїздять, щоб побачити Лайонін, щоб оцінити наше майно й посмакувати нашою їжею. Приїздять, щоб похизуватися одне перед одним. Ніхто не має часу розмовляти зі старою жінкою, спраглою новин. Тож посидьте трохи і розкажіть мені все, що знаєте цікавого.

Вільям стояв позаду них, відчуваючи, що пташиний подих міг би звалити його з ніг. Меліта, зазвичай найроzsудливіша з жінок, взяла під руку найвідважнішого лицаря Англії і відвела його в куток, наче стару бабцю-пліткарку. А навіть, що вона сказала про те, що інші приїжджають побачити Лайонін і оцінити наше майно? Це була надто інтимна інформація, щоб довіряти її незнайомцю. Доведеться поговорити з нею.

— Опишіть мені цю нову річ — гудзик, — попрохала Меліта.

— Це маленька прикраса на стрижні, яку пришивають до одягу. Останнім часом жінки прорізають дірочку з одного боку одягу і вставляють у неї гудзик, таким чином роблячи з нього застібку.

— Зрозуміло. Тоді нам більше не доведеться пришивати рукава до туніки.

Вільям опустився на лавку біля вогнища. Чорний Лев — найбільший воїн у всій Англії, а може, і в усьому християнському світі, а його дружина розмовляє з ним про жіночу моду!

Меліта повернулася до чоловіка й мило посміхнулася:

— Чи не міг би ти послати Люсі по Лайонін? Я хочу, щоб гість познайомився з нашою донькою.

— О, який гарний чоловік, цей Чорний Лев! — Люсі кинулася до Лайонін. — Його волосся в'ється навколо шиї так само, як колись у мого хлопчика. — Люсі, хоч і пишалася своїм сином, який тепер був монахом-бенедиктинцем, часом сумувала за ним. — Він високий і сильний, а ваша мати просто змушує його їсти з її рук. Може, він і великий воїн, але, присягаюся, він лагідна людина.

— А як же його чорне волосся і очі? Ти не злякалася?

— Правду кажучи, так, але ваша мати зрозуміла його характер з першої миті, а я довіряю саме їй. — Вона нахилила голову і запитально подивилася на Лайонін. — Ви добре вчинили б, якби він став вашим чоловіком.

— Чоловіком! Люсі, ти ж чула історії про його характер!

— Та, балачки. Я знаю, що в них немає ані крихти правди.

— Він граф, а граф не одружується з дочкою барона. Я не знаю, як тобі таке могло спасти на думку. Ти знаєш, чому він приїхав до Лоранкуру?

— Я... випадково почула розмову.

Лайонін намагалася не посміхнутися.

— У нього є брат, зброєносець сера Томпкіна, і оскільки цей лицар незабаром приїжджає, то граф хотів би провести з ним день-другий.

— Що ж, приємно, що цей Чорний Лев не нехтує любов'ю до власного роду. Так ти кажеш, що моя мати легко з ним спілкується і що він гарний?

— Страшенно вродливий, але якщо ви забаритеся, він постаріє ще до того, як ви його побачите.

Лайонін повільно, торкаючись обшарпаних стін, спускалася кам'яними гвинтовими сходами, що вели до освітленої зали вниз. Вона відчула, що її рука тремтить, і спробувала заспокоїтись. Розповіді про цього чоловіка і міркування інших про нього роїлися в голові. Вона ступила на нижню сходинку, зупинилася, а потім розгладила спідницю й волосся та зробила глибокий вдих, щоб вгамувати калатання серця. Вигідно розташувавшись на темних сходах, вона могла бачити все, що відбувалося у великій залі. Величезне багаття ревіло, у ньому палало кілька дровеняк. На невеликій відстані від нього стояло два стільці, на одному з яких виднілася мініатюрна постать її матері, а на іншому — лише рука в кольчuzі, що тьмяно виблискувала сріблом у полум'ї каміна.

Їй вдалося заспокоїтись, і вона поглянула в інший кінець зали, де палахкотів ще один камін. На низьких лавках або просто на підлозі сиділи семеро чоловіків, усі в кольчугах з гербом Чорного Лева. Вони розмовляли тихо, але вона почувала, як один з них засміявся. Вони не були схожі на діяволів, про яких говорила Ірессі. Чоловіки мали досить втомлений вигляд, і Лайонін відчула бажання підійти до